

መራሒ ህግደፍን አምላኸቱን አይከሰርናን እንተበሉ አይተጋገዩን ልክዕ አለው።

መኸሰብን ክሳራን ዝምዘን ብመጠን ባህሪኻን ኣተሓሳስባኻንዮ። ገለ እንተስ ብዓመጽ መንዚዑ ወይ ካብ ሕጋዊ ኣሰራርሓ ተኸዊሉ ግብርን ቀረጸን ከይከፈለ ብኣቋራጭ ብኮንትሮ ባንድ ብዝረኸሶ እቶት፡ ብፍልጠቱ ወይ ብጉልበቱ ከምዝረኸሶ ንጹህ ሃብቲ ቆጶሩ ከሲቦ ምበር ኣይከሰርኩን ኢሉ ይንዮት። ገለ ከኣ ልቦና ኣዕብዩ ሓላፍነት ተሰሚዕዎ፡ ንሱ ብፍልጠቱ ድዩ ብጉልበቱ ብዝረኸሶ ጽሑፍ እቶት እናበልዎን እናሰተየን ካልኣት ብጥሚት፡ ሕማምን ዕርቃንን ክሸገሩ፡ ንወዲ-ሰብ ንምንባር ዘድልዮ መሰረታዊ ጠለባት ስኢኖም ክሳቆዩ ርእዮን ሰሚዑን ብሕልና ምስእም ዝቕንዙ፡ ኣነ በይነይ ካብ ድኽነት ምውጻእ ትርጉም የብሉን። ከም ህዝቢ ከም ሃገር ካብ ድኽነት ክሳብ ዘይወጸእና ኣይተዓወትኩን ኣይተዓወትናን። ዝሰራሕናዮ ዝተመሃርናዮ መሰረታዊ ጸገም ሕብረተ-ሰብ ክሳብ ዘይፈትሐ ከሲርና ምበር ኣይተዓወትናን ኢሉ ከስተንትን ትሰምዖ።

ፖለቲካዊ ዓወትን ጉድኣትን ድማ ካብ ቁጠባዊ መኸሰብን ክሳራን መሰረታዊ ፍልልይዮ ዘለዎ። ልክዕዮ ቁጠባዊ መኸሰብን ክሳራን ኣብ ማሕበራዊ ህይወት ደቂ-ሰባት ዘሕድሮ ኣሉታዊ ጽልዋ ቀለል ኣይኮነን። ይኹን ምበር ምስ ፖለቲካዊ ሞራላዊ ውድቀት፣ ምዝሕታል ሃገራዊ ስምዒት፣ ምልሕላሕ ሓድነት፣ ኣካል ምጉዳልን ህይወት ምስኣንን ኣይነጸጸርን። ካልእ ኣማራጺ ክትርኢ'ውን ዕድል ስለዝህብ ቁጠባዊ ክሳራ ካብ ፖለቲካዊ ክሳራ ፍኹስ ዝበለዮ።

ኣብ ፖለቲካዊ ደሞክራሲ፡ ኣብ ምሕደራ ህዝቢ ዝፍጠር ክሳራ ኣዝዩ ከቢድዮ። ደረጃ ክብደቱ ብሓደ ሸነኹ ጥራሕ ዝምዘን ዘይኮነ፡ ኩለ መዳያዊ ክሳራን ዕንወትን ዘኸትልዮ። ክሳራን ዕንወትን ኣብ ፖለቲካዊ ደሞክራሲያዊ ምሕደራ ህዝቢ፣ ክሳራን ዕንወትን ኣብ ሃገራዊ ምጣኔ ሃብታዊ ምዕባል፣ ክሳራን ዕንወትን ኣብ ወተሃደራዊ ጸጥታውን፣ ክሳራን ዕንወትን ኣብ ማሕበራዊን ባህላውን፣ ክሳራን ዕንወትን ኣብ ናይ ሓባር ረብሓን ምክብባርን ዝሰራቱ ግሉጽን ሕጋውን ዝምድናታት ወጻኢ (ዲፕሎማሲ) ዝፈጥር ብምዃኑ ኣየውርድ ዘብልዮ።

ኣብ ኤርትራና ኣብዚ ዝሓለፈ 28 ዓመታት ብቐጥታ ብትእዛዝ ስማውያን ጀነራላት፡ ሓላፍቲ ጸጥታን ኣማሕደርትን ሰብኣዊ ክብሩ ዝተዋረደ፣ ብጽፍዒት ዝተጨልገመ፣ ብዘይፈልጦ ዝተኣስረ ዝተጭውዮ፣ ብበትሪ ተቐጥቂጡ ኩርንኩሪት ተኣሲሩ ኣካሉ ዝጎደለ፡ ኣእምሮኡ ዝተናወጸ፡ ህዝቢ ኣኪብካ ዝተረሸነ፣ ንብረቱ ዝተራሰየ ዜጋ ኣዝዩ ብዙሕዮ። እዚ ንለባም ንሓላፍነታዊ ሰብ ክሳራዮ። ብገበን ድማ ዘሕትትዮ። ንነብሱ መንግስቲዮ ኢሉ ብዝገልጽ ፈራሕ ጨካን ዘቤታዊ ጸላኢ ብዝተፈጸመ ኢ-ሰብኣዊ ግፍፍዊ ተግባራት ዝመጽእ ክሳራ ምዃኑ ድማ ዝያዳ የቐንዙ።

ካብኡ ንላዕሊ ከም ህዝብን ሃገርን ብፖሊሲ ደረጃ ዝበጽሖ ዕንወትን ክሳራን ዘርዘርካ ዝውዳእ ኣይኮነን። ብህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋም ዘይምራሕን ዘይመርሕን ንጽርነትን ተሓታትነትን ዘይብሉ ዓፋኒ ፖለቲካዊ ፖሊሲ፣ ገባቲ ቁጠባዊ ፖሊሲ፣ ንክቡር ሞያ ምምሃርን ምስትምሃርን ዝረመሰ፡ ንክብሪ መማህራን ዘዋረደ፣ ተመሃሮ፣ መማህራን ኮነ ወለዲ ኣብ ኤርትራ ተማሂርካ ኣይተማሂርካ ኩሉ ሓደ ዝመጽእ ናይ ምዕባል ለውጢ የለን ዝብል ተስፋ ምቕራጽ ዝፈጠረ ፖሊሲ ስርዓተ ትምህርቲ፣ ካብ ድሌት ህዝብታት ኤርትራ ወጻኢ፡ ምስ ብዝሒ ህዝቢ ኤርትራ ክነጸጸር እንከሎ ድማ ዝተጋነነ ቁጽራ፡ ጭቡጥ ቁጠባ ኤርትራ ዘይጸሮ፣ ተፈጻምነት ናይ ግዜ ግደቡ ዘይፍለጥ፡ ኩሉ ግዜ ብኣስገዳድ ብሃደንን ግፋን ዝትግበር ጸረ-ህዝቢ ኣዋጅ ሃገራዊ ኣገልግሎት፣

ሰባት ሰሪሖም ብረሃጸም ምዕሩይ ማሕበራዊ ህይወት ከይመርሑ፡ ናይ ቁጠባ ትካላትን መጽለሊ ኣባይትን ከይሰርሑን ከይውንኑ ዝኣገደ፡ ክሳብ ኣበይቶም ከዩሖሶ ከይልምጹ ዝኸልከለ፡ ርትዓዊ ናይ ምሕሳብን ምምዝዛን ተኸእሎኦም ክዛባዕ፡ ኣድኪኻ ኣንበርኪኸካ ንምግዛእ ዝተሃንደሰ ጸረ-ህዝቢ ፖሊሲ፣ ብሕታውያን ሰብ ሃብቲ ተኣማሚኖም ገዛእ ርእሶም ጠቐሞም ህዝቦም ኣብ ዝጠቐምሉ ዓውደ ስራሓት ገንዘቦምን

ፍልጠቶችን ከይፍሰሱ፣ ብቅኑዕ ፖሊሲ እንተተመራሉም አብ ኤርትራ ዘሎ ባህሪያውን ሰብ ዝሰርሖን ድኽነት አብ ምውጋድ ናቶም አወንታዊ ግደ ክጸወቱ ዝኸእሉ ዝተፈላለዩ ናይ ረድአት ትካላትን ማሕበራትን ብዘይ መጽናዕቲ ዝአገደ ዘይምኽኑይን ዘይሕጋውን ዓንዳሪ ፖሊሲ፣ ናይ ዜጋታት ካብን ናብን ብነጻነት ምንቅስቃስ ዝገደበ ፖሊሲ ተኩሰካ ቅተል፣ ዙርያ መለሽ በርባዕቲኡ መአዝን ኤርትራ ምስ ዝርከባ ሃገራትን መንግስታትን ክሰርሓሉ ዝጸንሖን ገናውን ዝሰርሓሉ ዘሎን አብ ሸፈጥ ሓውን ሓረርን ዝተመሰረተ፣ ንሰላምን ሓባራዊ ዕቤትን ዝጽዮፍ፣ ወትሩ ጽልኢ ዝፈጥር፣ ንኩናት ዝዕድም ፖሊሲ፣ አብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራን ሃገረ ኤርትራን ዝበጽሖ ክሳራ እቲ ብስእነት ሰብ ዓሪቕ ዝርከብ ማይ ቤታት ኤርትራ ባዕሉ ዝምስክሮ፣።

እዚ ብስማውያን ጀነራላት፣ አብ በበይኑ ጽፍሕታት ዝርከቡ አባላት ጸጥታን አማሓደርትን ብውልቀን ብጉጅለን፣ አብ ልዕሊ ዜጋታትን ማሕበራዊ ክፍልታትን ኤርትራ ዝተፈጸመ ኢ-ሰብአዊ ግፍዒታት፣ ከምኡውን አብ ልዕሊ ብዙሓትን ውጽዓትን ኤርትራውያን ዝዓረፈ ጸረ-ህዝቢ ፖሊሲታትን ንመንነት ህግደፋውያን ኮለል አቢሉ ዘርኢ፣። አብ ግዜ መግዛእቲ ህግደፍ፣ አብ ኤርትራ ብዘይካ ብኸሳራ ብዓወት ወይ መኸሰብ ዝግለጽ ዋላ ሓንቲ ነገር የለን። ኤርትራዊ ሰብ ከም ደቂ-ዛግራ ተበቲኑ። ኤርትራውያን እንስሳ ዘቤት ዝከናኸነን ስኢንን ናብ ብርሰት ገጸን የንቆልቁላ አለዋ። አግራብ መተካእታን ዓገብ በሃልን ብዘይብሉ ንዕንጸይቲ ፈሓምን መሰርሒ ድፋዓትን ተቐጥቑጡ ነበረ ይኸውን አሎ።

ትርጉም ዘለዎ ኤርትራዊ ሃገርነት ህላውን ክብረትን ወዲ-ሰብ፣ ተደመሮ ህላወ እንስሳታትን አግራብን፣። እዚ ብምልአት ምስ ዝህሉ፣ ህላወ ሃገርነት የረጋግጽ። እዚ ዘይምህላው ኤርትራዊ ሃገርነት አብ ሓደጋ ይወድቕ ከም ዘሎ የመልክት። ሎሚ አብ ኤርትራ እቲ ዝበዝሕ ስሩዕ ውሑስ ህይወት ምሕላፍ ዝናፍቕ፣። እንስሳ ዘቤት ይበርሳ፣ መሬት አልቦ አእዋም ወይ አግራብ ናብ ምድረ ባዳ ይቕየር አሎ። እዚ ህዝባዊ ክሳራ፣። ሃገራዊ ክሳራ፣። ጠንቂ ናይዚ ኩሉ ንዓለም ገረሞ ኮይኑ ዘሎ ዕንወት ከአ ጉጅለ ህግደፍን አመልክቱን፣።

ብተግባር ህዝብታት ኤርትራ ቅድሚ 1991 አብ ግዜ መግዛእቲ ደርግ ካብ ዝነበርዎ አዝዩ ዝኸፍአን አብ ዝተዳኸመን ኩነታት ይርከቡ አለው። ሞትን ስንክልናን፣ ሓዘንን እህታን ገዛ ከፈተ ኮይኑ። ዝነበረ ኤርትራዊ ሃገራዊ ስምዒት ዝሰረቲ ዘይይት ምትሕልላይ ብአሉታ ተጸልዩ ይሃጉግ አሎ። አብ ክንዲ ማሕበራውን ንግዳውን ትካላት፣ ብአባላት ጸጥታ ህግደፍ ብምስምስ ህይወቶም ናይ ዝሰአኑ፣ አብ ዘይፍትሓዊ ኩናት ብአስገዳድ አትዮም ናይ ዝተቐዘፉ ዜግታት መቓብር ክስስን ንዕዘብ አለና። እዚ መኸወሊ ዘይብሉ ክሳራ ምበር መኸሰብ አይኮነን።

ኤርትራ ንዝበዝሖ ኤርትራውያን ክነብሩላ ዘይተመኒ፣ ተሰክፍ፣ ሃገረ ስግኣት ሸለብ ገለብያ ሎሚ። ኤርትራ ሎሚ፣ ሃገረ ዓሚቕ ድኽነት፣ ሃገረ ዘይምኽኑይ ማእሰርቲ ሞትን ስቅያትን ብምጅና ስደትን ናይ ስደት ስነ-አእምሮን ገዛኢ አተሓሳስባ ኮይኑ ይርከብ። ስለዚ ከአ አብ ኤርትራን ኤርትራውያንን ዝበጽሖ ክሳራ ካብ ዓኒን እዘንን ማሕበረ-ሰብ ዓለም ንምክባል እንተተደልየውን አይከአልን። መወዳደርቲ ዘይርከቦ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባዊ፣ ጸጥታዊ፣ ማሕበራዊ፣ ዲፕሎማሲያዊ፣ ሰብአዊ ዕንወት፣ ኢጋጢሙ ዘሎ። እዚ ክሳራ ህዝብን ሃገርን ምበር መኸሰብ አይኮነን። ዓወት አይኮነን።

አብ ፍትሓውን ዘይፍትሓውን ኩናት ውላዳ ዝሰአነት ኤርትራዊት አደ፣ ካብ ሕገ ተፈጥሮ ወጻኢ ወደ ወይ ንለይ እንቋዕ ተሰወአት እንቋዕ ሞተት ኢልኪ ዕልል በሊ ኢሎም ዝጉስጉሱን ዘገድዱን መራሒ ህግደፍን ናቶም ፖለቲካዊ መንነት ዘይብሎም አምላኽትን ከም ህዝብን ሃገርን ተዓዊትና ምበር አይተሰዓርናን፣ ከሲብና ምበር አይከሰርናን ኢሎም እንተመደሩ፣ ንጸረ-ህዝቢ ባህሪአምን ፋሽሽታዊ ተግባሮምን ዝውክል ሓቂ ብምምስካሮም ከነመስግኖም ምበር ስለምንታይ ከምኡ ይብሉ ኢልና ክንግረም አይግባእን። ካብ ዘረባ ንላዕሊኻ ብተግባር የጽንቱና፣። ከም ህዝብን ሃገርን ክንወድቕ ነበረ ክንከውን ብዘለዎም ዓቕሚ ኩሉ ይረባረቡ አለው። ከምኡ እናገበሩ ስንክልናን ሞትን ደቂ ውጽዓት፣ ምብትታን ስድራ ቤታት፣ ምብልሻው ፖለቲካዊ ምስሊ ሃገር፣ ምርማስ ቁጠባዊ ምዕባለን ኤርትራውያን ከሓገሶም ምበር ክቐንዘዎም ክንጽብ

የዋህነት፣ እቲ ተጠሊዕካ ኣይከሰርናን መደረ ድማ ንሕና ኣይናቶም፣ ንሳቶም ኣይናትና ከብድን ሕቕን ምጃናዩ ዝምስክር።

ህግደፋውያን ኣብዚ 28 ዓመታት ብሓፈሻ፣ ብፍላይ ከኣ ኣብዚ ብጉልባብ ዶብን ባድመን ምስ ኢትዮጵያ ዝተኻየደ ኣብራሲ ኩናት ተግባራትናን ከሲብናን ምበር ኣይከሰርናን እንተበሉ፡ ምሉእ ንምሉእ ሓቆምዮም። ንሳቶም ኣይኮነን ክደምዮ፡ ኣካሎም ክጎድሉ፡ ክሞቱ፡ ኢዶም ሓመድ ኣይተጸየቐን ኣይሰርሑን ኣይረሃጹን። ውሱናት ወሰንቲ መሪሕነት ህግደፍ ብናይ ጥፍኣት ሰንሰለት ዝተኣሳሰሩ ኣምለኽቶም፡ ቀረባ ስድራ ቤቶምን ፈተውትናን ተደናገጽትናን ዝብልዎም ወገናትን ከይተረፈ፡ እዚ ዝሓለፈ 28 ዓመታት ኩሉ መዳያዊ መኽሰብ ዝረኽቡሉዮ። ካብ ባዶ ተበጊሶም ብደምን ረሃጽን ውጽዓት ኤርትራውያን ዘይተኣደነ ሃብቲ ኣዋህሊሎምዮም። ገዛእ ርእሶምን ስድራ ቤቶምን ኣብ ውሑሱ ቦታ ኣቐሚጦምዮም። ብምሓር ጽጋብ ፈጣሪም ዝረስዕሉ ናይ ኣዝመራ ዓመታትዮም ኣሕሊፎም። ገና ብህዝባዊ ቃልሲ ክሳብ ዝውገዱ ድማ ከምኡ ኢሎም ክቕጽሉዮም።

ውሱናት ወሰንቲ መሪሕነት ህግደፍ፡ ኣምለኽቶምን ቀረባ ስድራ ቤቶምን ካብ ብነጻነት ስውኣትን ልኡላውነትን ምውጫጭን ምልጋጽን ሓሊፎም፡ ኣብቲ ባዕሎም ጸዊዖም ዝኣጎድዎ ኣብራሲ ኩናት ኣትዮም ዝተዋግእሉ፡ ብኣካል እኽለማይ ዘቕረብሉ፡ ግዜኦም፡ ኣካሎም፡ ህይወቶም ዝኸፈልሉ ታሪኻዊ ውዕሎን ግንባርን ኣሎ ድዩ? ደቆም ደቂ ደቆም ካብ መኣዲ ትምህርቲ ዝተጎናደብሉ ኣጋጣሚ ኣሎ ድዩ? መብራህቲ ስኢኖም፡ ማይ ስኢኖም፡ ዝብላዕ ስኢኖም ክሸገሩ ኩጉን ሓዞም ባኒ ንምግዛእ ኣብ መስርዕ ክሓድሩ ተራእዮም ይፈልጡ ድዮም? ካብ ድኻ ሕብረተ-ሰብ ብዝመንዘዕዎ ገንዘብ ደቆም ኣብ ሃገራት ኤውሮጳን ኣመሪካን እጃቶም ዘምህሩ ዘለው። ኣንስቶም ኣብ ትካላት ጥዕና ኤርትራ ከይወልዱ፡ ቦቲ ሓደ ጥዑይ ሕክምናን ክኢላን ንረክቡ፡ ቦቲ ካልእ ኣብ ሃገራት ኤውሮጳ ዝተወልደ ህጻን ሽዑ ንሽዑ ናይ ዝተውልደሉ ሃገር ዜግነት ይረክቡ ብዝብል ብገዚፍ ወጻኢ ኣብ ወጻኢ ከም ዝሓርሳ እሙናት ምንጭታት ክዛረቡ ዝጸንሑዮ።

ስለዚ ውሱናት ወሰንቲ መሪሕነት ህግደፍ፡ ኣምለኽቶምን ቀረባ ስድራ ቤቶምን፡ ኣብዚ ዝሓለፈ 28 ዓመታት ፍጹም ገበርቲ ሓደግቲ ዝኾንሉ፣ ከይደመዩ ዘይኮነ ከይረሃጹ ዘይፈልጥዎ ክብሪ ዝረኽቡሉ፣ ንክለተ ሰለስተ ወለደኦም ዝኸውን ገንዘብ ዘዋህሉሉ፣ ንግዳውን መንበሪ ኣባይትን ዝወነንሉ፣ ሃገር ከም ናይ ብሕቲ ድጃኖም፡ ህዝቢ ከም ኣገልጋሊኦም ዝተቐጸጸርሉ መድረኽ ስለ ዝኾነ፡ ከሲብና ምበር ኣይከሰርናን ምባሎም በፍጹም ኣይተጋገዩን ሓቆምዮም። ባዕሎም ኮነ ኢሎም ብፖሊሲ ደረጃ ንዝቐተልዎ ቁጠባ ሃገር፣ ኣብ ዘይፍትሓዊ ኩናት ኣእትዎም ከንቱ ሞት ክመውትን መጻኢ ዕድሉ ክጽልምትን ንዝገብርዎ ኤርትራዊ መንእሰይ ብሰንኪ በዓል እከለ ከሲርና ደሚና ደኽና እንተዝብሉ ብርግጽ ንለባማት መገረመ ነይሩ። ኣይከሰርናን ምባሎም ግን ኣየገርምን።

ውልቃውን ጉድላውን ፖለቲካዊ ጸምኦም ዘርወይሉ፣ ዘይፈልጥዎ ሃብቲ ወኒኖም ናብ ደረጃ ማእከላይን ላዕለዎይን ቀጻላ ሰብ ሃብቲ ዝሓኸርሉ፡ ልኡላውነት ህዝቢ ረገጸም ብልኡላዊ ግዝኣት ኣብ ዝዋገይሉ ዘለው ናይ ምቕት መድረኽ ኣይጠግመናን ከሲርና ኣይከሰብናን ክብሉ ምጽባይ ፖለቲካዊ የዋህነትዮ።

ሕጂ ካባና ካብቶም ብዙሓትን ውጽዓትን ኤርትራውያን ዝግበር ትጽቢት ምበኣር፡ ስለምንታይ ኣይከሰርናን ይብሉ ኢልካ ምኽሳስ ዘይኮነ፡ ደምበ ህግደፍ ሕርኽርኽ ዝብል ዘይብሉ ደምበ ጸላኢ ምጃኑ፡ ደምበና ከኣ ደምበ ውጽዓትን ፈተውትን ምጃኑ ተረዲእና፡ ብግዝያዊ ስምዒት ዘይኮነ ብርድኢት፡ ፈታውን ጸላእን ብዘይፈሊ ዝተደዋወሰ ውደባ ዘይኮነ፡ ብንጹር ራእይ ስትራተጂን ስልትን፣ ጠንቅን ሳዕቤንን፣ ፖሊሲን ኣፈጻጽማን፣ ሓሳብን ተግባርን እናንበብና ሕቡር ቅልጽም ፈጠርና ብምቅላስ፡ ኣኸሰርቲ ጸሪግና ካብ ኩሉ ሸነኻዊ ክሳራ ንምውጻእ ምርብራብዮ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝዳሎ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 10-06-2019